

Prava i obveze u okviru socijalne pomoći

1. Koja su moja prava?

Ako predate potpisani zahtjev za primanje ekonomske socijalne pomoći, **socijalna služba grada Winterthur mora na njega odgovoriti**.

Protiv pismene odluke o odbijanju zahtjeva ili njegovom nerazmatranju, **možete u roku od 30 dana uložiti žalbu** u Stadt Winterthur, Hauptabteilung Sozialhilfe / Hauptabteilung Asyl, Pionierstrasse 5, 8403 Winterthur.

Vaši podaci i informacije smatraju se posebno osjetljivim osobnim podacima koje treba zaštititi u smislu Zakona o zaštiti osobnih podataka. Zaposlenici socijalne službe smiju obrađivati samo one podatke koji su neophodni za ispunjavanje zakonskih uvjeta u skladu sa zakonom o socijalnoj skrbi (SHG), sukladno sa propisima brige za azilante (AfV)¹¹ i sukladno sa saveznim zakonom o pružanju pomoći potrebitima (ZUG). Kao osoba koja prima pomoć imate pravo na uvid u svoje podatke.

2. Koje su moje obveze?

2.1 Obveza informiranja i prijavljivanja

Kada podnosite zahtjev za socijalnu pomoć, **morate predložiti osobnu ispravu**. Na pitanja koja se tiču Vas osobno kao i na ona o Vašem bračnom/ vanbračnom partneru odnosno partnerici ili partneru odnosno partnerici iz registrirane životne zajednice kao i o Vašoj maloljetnoj djeci i o odgovarajućim osobnim i financijskim okolnostima morate odgovoriti potpuno i istinito.

Pozivajući se na čl. 18 SHG i čl. 28 Uredbe o socijalnoj pomoći (SHV), morate socijalnoj službi **odmah i bez posebnog zahtjeva prijaviti** sve promjene koje se tiču prihoda i imovinske situacije, osobnih i obiteljskih odnosa kao i okolnosti stanovanja (npr. promjena stana, useljenje ili iseljenje drugih osoba, vjenčanje). Promjene u vezi s dozvolom boravka ili dozvolom stalnog boravka moraju se također prijaviti. Također, odmah treba prijaviti i primanje mirovina ili dnevnih naknada bilo koje vrste, isplata osiguranja ili financijskih potpora od strane trećih osoba. Ova obveza prijavljivanja odnosi se i na promjene koje se tiču prihoda i imovinske situacije kao i osobnih i obiteljskih odnosa bračnog/vanbračnog partnera odnosno partnerice ili partnera odnosno partnerice iz registrirane životne zajednice i maloljetne djece, ako su te osobe prijavljene s Vama u istom kućanstvu. Naročito se moraju prijaviti **nasljedstva** stečena tijekom i nakon primanja ekonomske pomoći (do 15 godina nakon posljednjeg primanja socijalne pomoći).

Socijalnoj službi morate **unaprijed prijaviti** duža odsustva ili planirane boravke u inozemstvu, za što Vam je potrebno odobrenje. Ne postoji izričito pravo na duža odsustva ili boravke u inozemstvu. **Neodobrena odsustva** ili odsustva

koja traju dulje od dozvoljenog mogu dovesti do **smanjenja ili zahtjeva za povrat pomoći** ili pak do obustave isplate pomoći.

2.2 Smanjenje potrebe za pomoći

Pravo na primanje ekonomske socijalne pomoći ima onaj tko ne posjeduje dovoljno vlastitih sredstava za uzdržavanje (čl. 14 SHG). Na temelju ovog načela supsidijarnosti (pomoći), ekonomska socijalna pomoć može se isplaćivati samo onima koji se iz krize **ne mogu izbaviti sami ili uz pomoć trećih osoba**.

Stoga ste obvezni iskoristiti **sve mogućnosti kako biste poboljšali svoju osobnu i financijsku situaciju**. U to se ubraja traženje posla i zapošljavanje. Od osobe koja prima pomoć očekuje se da aktivno doprinese svojoj brznoj profesionalnoj i društvenoj integraciji (uključujući sudjelovanje u poduzimanju odgovarajućih mjera integracije). Osim toga ste obvezni podnijeti sve zahtjeve za financijsku pomoć koji prethode zahtjevu za ekonomsku socijalnu pomoć (npr. zahtjeve za primanje dnevnih naknada i mirovine, zahtjeve za obiteljski dodatak i isplatu predujma alimentacije, zahtjeve za odobrenje pomoći za školovanje). Njih, ako je dopušteno, treba prenijeti socijalnoj službi.

2.3 Poštivanje uvjeta i smanjenje pomoći

Sukladno čl. 21 SHG i čl. 23 SHV i čl. 17 st. 4 AfV, socijalna služba **može Vam u pisanom obliku uručiti uvjete**, u što se npr. ubraja prihvaćanje odgovarajućeg plaćenog posla ili sudjelovanje u mjerama integracije. Ako ne ispunite te uvjete unatoč upozorenju da postoji mogućnost smanjenja ili potpunog obustavljanja socijalne pomoći, iznos može biti smanjen u opsegu do 30 % osnovnih potreba za uzdržavanje (GBL) ili se isplata pomoći može obustaviti. Također se i dodaci za integraciju ili neoporezivi dijelovi dohotka mogu umanjiti ili više ne isplaćivati (čl. 24 i čl. 24 a SHG i čl. 17 stavak 1 AfV).

2.4 Obveza uzdržavanja od strane rodbine

Vaši direktni preci i potomci (djeca, roditelji, unuci, bake i djedovi) u načelu imaju **obvezu pružanja pomoći** (čl. 328 i 329 Građanskog zakonika). U slučaju primanja financijske socijalne pomoći, socijalna služba provjerava eventualnu obvezu tih rođaka za pružanje pomoći u skladu s njihovim financijskim mogućnostima.

2.5 Obveze povrata isplaćene pomoći u slučaju zakonitog primanja pomoći

sa dozvolom F, biti će podržani. Po AfV, za podržane osobe je nadležan Zakon o socijalnoj pomoći (SHV) subsidiarno primjenjiv.

¹¹ Prema AfV (propisi o brigi za azilante), tražioci azila sa dozvolom N, potrebiti u pomoći sa dozvolom S i privremeno prihvaćeni stranci

Sukladno čl. 27 SHG i čl. 18 stavak 2 AfV, kao osoba koja prima pomoć obvezni ste **vratiti** socijalnu pomoć primljenu u skladu sa zakonom za Vas i bračnog partnera odnosno partnericu ili partnera odnosno partnericu iz registrirane životne zajednice kao i za maloljetnu djecu:

- ako Vama ili gore navedenim osobama **retroaktivno** budu odobrene isplate od socijalnog ili privatnog osiguranja (npr. dnevne naknade od osiguranja za slučaj nezaposlenosti, invalidnine, naknade od osiguranja za slučaj nezgode, isplate iz mirovinskog fonda (BVG) ili od Centra za dodatna davanja) ili pak od trećih osoba (čl. 27 st. 1 slovo a SHG, čl. 18 st. 2 slovo a AfV). Pri tome morate vratiti najviše one iznose socijalne pomoći koji su Vam isplaćivani tijekom razdoblja za koje ste naknadno primili isplate od osiguranja,
- ako Vi ili neka od gore navedenih osoba poboljša svoju financijsku situaciju na temelju **stečenog nasljedstva, dobitka na lutriji ili na neki drugi način** koji se ne može pripisati vlastitom radu (čl. 27 st. 1 slovo b SHG, čl. 18 st. 2 slovo b AfV),
- ako Vi ili neka od gore navedenih osoba poboljša svoju financijsku situaciju **temeljem vlastitog rada**, i to tako da je povrat sredstava primjeren (čl. 27 st. 1 slovo b SHG),
- ako postojeća, ali trenutno nelikvidna imovina (npr. vlastito zemljište, vlastita kuća ili vlastiti kat kuće, udjeli u nasljedstvu ili slična imovina) **postane naknadno raspoloživa** (čl. 27 st. 1 slovo c u vezi sa čl. 20 SHG).

U slučaju **smrti primatelja pomoći**, može se tražiti povrat isplaćenih iznosa socijalne pomoći iz nasljedstva (čl. 28 SHG).

Ne zahtijeva se povrat onih isplata socijalne pomoći koje su isplaćene pred više od 15 godina. Od toga su izuzete isplate za koje je potpisana obveza povrata ili - u slučaju vlasništva nad nepokretnom imovinom - za koju je upisana hipoteka (čl. 30 SHG).

2.6 Obveza povrata pri nezakonitom primanju pomoći i kaznene odredbe

Ako se isplate socijalne pomoći primaju na temelju **neistinitih ili nepotpunih podataka**, moraju se vratiti sukladno čl. 26 slovo a SHG, čl. 18 st. 1 AfV. To vrijedi i za slučaj da isplaćenu socijalnu pomoć, koristite u druge svrhe od onih koje je socijalna služba odredila, što dovodi

do toga da socijalno savjetovalšte mora ponovno isplatiti pomoć (čl. 26 slovo b SHG, čl. 17 st. 2 slovo c AfV). **Takva zlouporaba** može sukladno čl. 24 st. 1 slovo a br. 5 SHG, čl. 17 st. 1 slovo a AfV, dovesti i do smanjenja socijalne pomoći.

U slučaju primanja isplata pomoći na koje niste imali pravo, postoji obveza povrata zbog **neosnovanog bogaćenja** (analogna primjena čl. 62 i nastavnih čl. Zakona o obveznim odnosima). Obvezni ste takve neuobičajene doznake odmah prijaviti socijalnom savjetovalištu i izvršiti povrat novca.

Napomena: Socijalna služba dužno je utvrditi imate li pravo podnijeti zahtjev kao i provjeriti postoje li eventualna potraživanja prema trećim osobama. U tu svrhu će se pri Zavodu za socijalno osiguranje Zürich u pravilu na početku i tijekom primanja pomoći pribavljati Vaš individualni izvod iz računa u Fondu socijalnog osiguranja /AHV/. Osim toga, obično se upućuje i upit kantonalnom Uredu za cestovni promet.

U slučaju sumnje na nezakonito primanje socijalne pomoći, socijalna služba također ima pravo, sukladno čl. 18 st. 4, čl. 47 slovo c i čl. 48 st. 2 SHG kao i čl. 27 SHV, provjeriti podatke koje je dao primatelj pomoći, primjerice pri odgovarajućim državnim organima, poslodavcima ili najmodavcima kao i prikupljati informacije od trećih osoba.

Na temelju čl. 148 slovo a Kaznenog zakonika Švicarske (StGB) socijalna služba grada Winterthura obvezna je podnijeti kaznenu prijavu, ako netko nezakonito stječe koristi za sebe ili za druge, **šutnjom o promijenjenim okolnostima, davanjem lažnih ili nepotpunih podataka ili zavaravanjem na neki drugi način**. Ako postupate zlonamjerno, morate računati s kaznenom prijavom zbog prijevare u smislu čl. 146 StGB. Presuda prema čl. 148 slovo a ili čl. 146 StGB, može za strankinje i strance rezultirati izgonom iz Švicarske.

3. Obveza prijavljivanja Uredu za migracije

Socijalna služba grada Winterthura zakonom je obvezana da **Uredu za migracije** kantona Zürich prijavi isplaćivanje financijske socijalne pomoći strankinjama i strancima. Ne postoji obaveza za prijavu kod privremeno prihvaćenih i priznatih izbeglica. Primanje financijske socijalne pomoći može **dovesti do oduzimanjem dozvole boravka ili dozvole stalnog boravka, kao i smanjenje statusa dozvole stalnog boravka** od strane Ureda za migracije.